

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering.
Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 14.12.2018
Vår ref: 14/00678-22
Deres ref:

Tildeling av driftskonsesjon etter mineralloven for Odal grus i Sør-Odal kommune. Tiltakshaver: Odal Grus AS.

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til søknad om driftskonsesjon, datert 10. januar 2018.

1. Tildeling av driftskonsesjon

Odal Grus AS, org. nr. 985 187 460, heretter kalt «Tiltakshaver», tildeles driftskonsesjon etter mineralloven § 43.

Tiltakshaver, tildeles driftskonsesjon for uttak av fast fjell i Odal grus på deler av eiendommene gbnr. 82/1, 82/1/1, 82/1/2, 82/3, 82/3/1, 82/3/2, 82/4, 82/4/1 og 84/6 i Sør-Odal kommune. Mineralforekomsten tilhører kategorien grunneiers mineraler.

Konsesjonsområdet har et areal på ca. 450 daa og fremgår av kart med tittelen «Konsesjonsområde Odal grus i Sør-Odal kommune», produsert ved DMF den 31. oktober 2018, vedlegg 4.

Området er i henhold til reguleringsplan «Detaljregulering for Odal Grus» med planID 0419201407, vedtatt i kommunestyret den 7. september 2017, regulert til steinbrudd og masseuttak.

Tildeling av driftskonsesjon erstatter ikke krav om andre tillatelser, godkjenning, arealavklaring eller konsesjon etter annen lovgivning. Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente andre nødvendige tillatelser.

2. Vilkår for driftskonsesjonen

Konsesjonen gis med følgende vilkår:

2.1. Driftsplan

Driften skal til enhver tid skje i samsvar med driftsplan godkjent av DMF.

Dersom Tiltakshaver ønsker å gjøre vesentlige avvik fra driftsplanen, skal dette på forhånd godkjennes av DMF.

DMF kan kreve ny oppmåling og at ajourførte kart og profiler sendes inn når DMF finner det nødvendig.

2.2. Økonomisk sikkerhetsstillelse

Tiltakshaver pålegges å stille økonomisk sikkerhet med NOK 3 580 000,-, som beskrevet i vedtakets punkt 5.11, for oppfyllelsen av nødvendige sikrings- og oppryddingstiltak etter mineralloven §§ 49 og 50, jf. mineralloven § 51.

Den økonomiske sikkerheten skal stilles ved innbetaling av et grunnbeløp stort NOK 895 000,-, og deretter årlige avsetninger som beskrevet i punkt 5.11, begge deler til bankkonto som det skal etableres pant i til fordel for DMF slik at Tiltakshaver ikke kan råde over denne på noe vis.

Innen 2 måneder etter dato for dette konsesjonsvedtak skal Tiltakshaveren overfor DMF ha:

- (i) Inngått avtale om finansiell sikkerhetsstillelse, vedlegg 1;
- (ii) Dokumentert innbetaling av grunnbeløp stort NOK 895 000,- til pantsatt bankkonto;
- (iii) Etablert pant i konto til fordel for DMF, vedlegg 2.

2.3. Bergteknisk ansvarlig

Ethvert skifte av bergteknisk ansvarlig for uttaket skal meldes skriftlig til DMF uten ugrunnet opphold.

Bergteknisk ansvarlig for uttaket med nødvendige kvalifikasjoner skal være på plass innen 2 måneder etter dato for dette konsesjonsvedtak. Innen samme tidspunkt skal Tiltakshaver sende melding til DMF, hvor det skal oppgis navn på den ansvarlige og vedlagt dokumentasjon på at vedkommende fyller kravene til bergteknisk ansvarlig. Dersom vedkommende ansvarlige skal leies inn av virksomheten, skal dokumentasjon for avtale mellom Tiltakshaver og den bergteknisk ansvarlig vedlegges meldingen.

2.4. Øvrige vilkår

Den regulerte formåls grensen for massetaket skal settes ut eller markeres i terrenget, slik at den er lett synlig gjennom hele driftsperioden.

3. Godkjenning av driftsplan

DMF godkjenner driftsplanen for Odal grus. Godkjent versjon av driftsplanen er vedlagt dette konsesjonsvedtak, vedlegg 3.

4. Høringsuttalelser og DMF sine kommentarer

Søknaden om driftskonsesjon har vært på høring jf. forvaltningslovens § 17, hos følgende høringsinstanser Statens vegvesen sentralt, Statens vegvesen Region øst, NVE Region øst, Sør-Odal kommune, Hedmark Fylkeskommune, Fylkesmannen i Hedmark, Eidsvia Nett AS, Eidsiva Energi AS, Bane Nor SF samt øvrige høringsinstanser slik det fremgår av adresselisten til høringsbrevet samt adresselisten for dette vedtaksbrevet.

Høringsperioden var fra 6. november 2018 til 5. desember 2018.

Fra høringsuttalelsene har DMF særlig merket seg følgende:

Viggo Hansen:

Hansen viser innledningsvis til sitatet fra høringsbrevet «Tiltakets innvirkning på omgivelsene og nærliggende områder under drift». Han viser til at det etter kjøp av nybygd leilighet i 2017, har vært jevn drift i anlegget til Odal grus. Enkelte sprengsalver har gitt beboerne en del bekymring da huset rister ganske kraftig. Han reiser spørsmål om samme type drift kommer så nært som det ser ut på kartet, fører til usikkerhet om leilighetene tåler påkjenningen med sprengning. I tillegg viser Hansen til at det er en barnehage i nærheten, samt at det skal bygges nytt boligfelt og forretningsbygg enda nærmere utslagsfeltet gir grunn til bekymring mener Hansen.

DMF sine kommentarer:

Når det gjelder merknader knyttet til sprenging og sikkerhet/beredskap vedrørende dette viser DMF til at tiltakshaver er pålagt å følge eksplosivforskriftens bestemmelser. I den sammenheng vil DMF særlig fremheve krav til aktsomhet etter forskriften § 9, hvor virksomheter som håndterer eksplosjonsfarlige stoffer skal kartlegge farekilder og identifisere uønskede hendelser som kan oppstå ved håndtering av stoffene. Kartleggingen skal omfatte både interne og eksterne forhold. Nærmere bestemmelser og krav knyttet til bergsprenging følger av eksplosivforskriften kap. 10. Krav til informasjon og varsling følger av eksplosivforskriften § 90. Det er Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) som har forvaltningsansvaret for Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter.

I tillegg har reguleringsbestemmelsene punkt 4.9 lagt opp til at det skal gjennomføres målinger ved sprengning. Dersom målingene overskrider grenseverdiene satt i forurensningsforskriften § 30-7, skal de støyutsatte boligene tilbys lokal støyskjerming eller det skal gjennomføres andre tiltak som senker støyen slik at aktiviteten ikke overskrider grenseverdiene.

Merknader knyttet til størrelsen på området regulert til steinbrudd og masseuttak med tanke på nærhet til boligbebyggelse og næringsbebyggelse rettes til kommunen som er ansvarlig myndighet for planlegging etter plan- og bygningsloven jf. pbl. § 3-2. DMF legger til grunn gjeldende reguleringsplan for uttaket og legger til grunn at konsesjonsområdet samsvarer med område regulert til steinbrudd og masseuttak.

Fylkesmannen i Hedmark:

Fylkesmannen forutsetter at tiltakshaver forholder seg til gjeldende reguleringsplan for uttaket. Utover dette hadde fylkesmannen ingen merknader til at det tildeles driftskonsesjon for Odal grus.

DMF sine kommentarer:

DMF har tatt høringsinnspillet til etterretning.

Eidsiva Nett AS:

Eidsiva Nett AS viser til at det i 2016 ble inngått avtale med Odal Grus AS med tanke på 132 kV-linja som krysser grustaket. Eidsiva Nett AS ser ikke grunn til at de forhold som beskrives i avtalen bør innarbeides i driftsplanen.

DMF sine kommentarer:

DMF har tatt høringsinnspillet til etterretning.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE):

NVE viser i sitt høringsinnspill til reguleringsplanens bestemmelse § 9.1 om grunnvann. Ellers minner de om aktsomhetsplikten i vannressursloven § 43 a, samt at uttak og bortledning av grunnvann som overstiger 100 m³/døgn skal meldes til vassdragsmyndigheten i medhold av vannressursloven § 45. Utover dette hadde NVE ingen merknader til søknaden.

DMF sine kommentarer:

DMF forutsetter at tiltakshaver orienterer seg om sine forpliktelser etter vannressursloven §§ 43 a og 45. Vi forutsetter også at tiltakshaver overholder reguleringsplanens bestemmelser slik de er gitt etter kommunens vedtak den 7. september 2017.

Saga brygge borettslag:

Borettslaget viser til at de teller totalt 27 leiligheter, alle med balkong mot Glomma, på skrå nordøst for steinbruddet til Odal Grus på andre siden av Glomma. De skriver at avstanden fra borettslaget til steinbruddet er mellom 300 – 500 meter. De er plaget med støv- og gruspartikler på balkongene, spesielt etter sprenging. Borettslaget viser også til at mengden partikler varierer med vindretning. De har ingen innvendinger mot driften i steinbruddet, men stiller spørsmål om det er mulig å pålegge driveren å dekke til aktuelt område ved sprenging.

DMF sine kommentarer:

DMF har tatt høringsinnspillet til etterretning. Vi viser til at forurensningsforskriften § 30-4 har bestemmelser knyttet til støvdempende tiltak for å redusere støvutslipp fra all støvende aktivitet. DMF legger til grunn at dette også omfatter sprenging. Vi forutsetter at tiltakshaver følger opp og etterlever forurensningsforskriften kap. 30 sine bestemmelser, samt reguleringsplanens føringer. Dersom det fremgår strengere krav av reguleringsplanen enn av forurensningsforskriften kap. 30, er det reguleringsplanen som er førende for tiltakshavers forpliktelser. Når det gjelder tildekking ved sprenging gjøres dette primært for å hindre steinsprang. DMF anser det ikke som et fullgodt alternativ å dekke til før sprenging for å redusere støvflukt. Tiltakshaver har i driftsplanen skissert hvilke avbøtende tiltak de foretar seg for å hindre støvflukt i størst mulig grad, i tråd med reguleringsbestemmelsene. Blant annet skal knuseverk ha nødvendig vanningsanlegg eller andre metoder for å dempe støvmengden under produksjon. Støv fra uttaket skal dempes ved vanning jf. reguleringsbestemmelsene punkt 4.10.

Kjersti Strøm Gjermundrød:

Gjermundrød viser til at hun har tatt kontakt med kommune n og fått forståelse for at det er spesielt høy kvalitet på steinen i området. Hun sier derfor at hun har forståelse for at tiltaket kan ha stor betydning for verdiskaping og næringsutvikling. Likevel ønsker hun å komme med noen innvendinger mot videre utvikling av området. Her

peker hun på at tiltaket vil ha svært synlig innvirkning på omgivelsene og mener at det vil være dominant i utsiktsbildet for de fleste innbyggerne. Hun viser til at der de tidligere så skog vil de nå se rett inn i et pukkverk og et utgravd berg. Videre peker Gjermundrød på at uttaksområdet ligger nært inntil et turområde, hun skriver at hun regner med at Sør-Odal idrettsråd og DNT-Odal Turlag er kontaktet. I tillegg peker hun på at støy er en stor miljømessig konsekvens. Hun er daglig på tur i skogen på andre siden av Glomma, og mener det ikke er mulig å finne skogens ro lenger grunnet trafikk og lyden fra Odal Grus. Dersom konsesjonen blir innvilget vil støye komme enda nærmere sentrum, skole og boligområder. Avslutningsvis viser hun til at dersom hun måtte velge mellom arbeidsplasser/næringsutvikling og ren luft/miljø, ville hun valgt miljøet og mindre støy og støv.

DMF sine kommentarer:

DMF viser til at et uttak av steinmasser nødvendigvis vil endre landskapets utforming. Tiltakshaver har i sin driftsplan vist til at permanente vegger i uttaket skal istandsettes fortløpende. Palltrinnene skal tilføres vekstmasser og tilsås og beplantes med stedegen vegetasjon. Landskapsvirkningen av uttaket ble også håndtert som en del av konsekvensutredningen i forbindelse med reguleringsplanprosessen. Når det gjelder nærhet til turområder viser DMF til at også dette ble tematisert i forbindelse med konsekvensutredningen. Ifølge konsekvensutredningen vil tiltaket berøre friluftslivet ved direkte arealbeslag, men uttaksområdet vil ikke legge beslag på viktige friluftsområder. Konsekvensutredningen viser til at alle turstiene og skiløypene i området vil bli opprettholdt. Høye bruddkanter skal sikres. Sør-Odal idrettsråd og DNT-Odal Turlag står ikke på adresselisten over mottakere av høringsbrevet. Vi har ikke mottatt noen tilbakemelding fra kommunen vedrørende manglende relevante høringsmottakere, og DMF vurderer at saken er tilstrekkelig opplyst. Vi understreker i denne sammenhengen at vi har lagt til grunn gjeldende reguleringsplan for området og ser at hensyn til friluftsliv og nærmiljø er vurdert i konsekvensutredningen. For merknader knyttet til støv og støy viser DMF til fylkesmannen som rette fagmyndighet jf. forurensningsloven § 81. I tillegg gjelder forurensningsforskriften kap. 30 for virksomheten. Dersom reguleringsbestemmelsene stiller strengere krav enn forurensningsforskriften, er det reguleringsplanens krav som gjelder. Vi viser til at reguleringsplanen har bestemmelser knyttet til sprenging og drift (pkt. 4.7), bestemmelser om støv jf. pkt. 4.9 samt bestemmelser om støv jf. pkt. 4.10.

5. DMF sin vurdering av søknad om driftskonsesjon

Minerallovens formål er å fremme og sikre samfunnsmessig forsvarlig forvaltning og bruk av mineralressursene i samsvar med prinsippet om en bærekraftig utvikling.

I henhold til mineralloven § 43 krever samlet uttak av mineralforekomster på mer enn 10 000 m³ masse og ethvert uttak av naturstein, driftskonsesjon fra DMF.

Driftskonsesjon kan bare gis til den som har utvinningsrett.

En konsesjonssøknad skal underlegges en skjønnsmessig prøving før det avgjøres om driftskonsesjon skal gis. Ved vurderingen av hvorvidt driftskonsesjon skal gis skal det legges vekt på om søker er «skikket» til å utvinne forekomsten. Dette innebærer at det skal legges vekt på om prosjektet fremstår som gjennomførbart økonomisk, om det legges opp til bergfaglig forsvarlig drift og om søker har tilstrekkelig kompetanse for drift av forekomsten. Ved vurderingen av om det skal gis driftskonsesjon skal det også legges vekt på hensynene angitt i mineralloven § 2.

DMF kan fastsette vilkår for en driftskonsesjon. Vurderingstemaet ved avgjørelsen av hvilke vilkår som skal stilles, vil i stor grad falle sammen med de hensyn som er relevante ved vurderingen av om konsesjon skal gis.

DMF har foretatt følgende vurdering av konsesjonssøknaden:

5.1 Utvinningsrett

Mineralforekomsten som skal utvinnes tilhører kategorien grunneiers mineraler. Tiltakshaver er ikke grunneier til konsesjonsområdet, og det kreves derfor avtale med grunneier om utvinningsrett til forekomsten. Tiltakshaver har i søknadsprosessen fremlagt avtaler med grunneierne for gbnr. 82/1, 82/1/1, 82/1/2, 82/3, 82/3/1, 82/3/2, 82/4, 82/4/1 og 84/6 i Sør-Odal kommune som dokumentasjon for utvinningsrett.

Avtalene gir Tiltakshaver utvinningsrett til forekomsten på det omsøkte konsesjonsområdet i avtaleperioden.

DMFs vurdering er at Tiltakshaver har utvinningsrett til forekomsten.

5.2 Tiltakets arealmessige status

Konsesjonsområdet har et areal på ca. 450 daa og fremgår av kart med tittelen «Konsesjonsområde Odal grus i Sør-Odal kommune», produsert ved DMF den 31. oktober 2018.

Området er i henhold til reguleringsplan «Detaljregulering for Odal Grus» med planID 0419201407, vedtatt i kommunestyret den 7. september 2017, regulert til steinbrudd og masseuttak.

5.3 Prosjektets økonomi

DMF har vurdert årsregnskap med styrets årsberetning og noter for siste 2 år. Ut ifra de gitte opplysningene vurderer DMF at bedriften er økonomisk skikket.

5.4 Driftsplan

For å ivareta kravet om bergfaglig forsvarlig drift, finner DMF grunn til å innta som vilkår i konsesjonen at driften til enhver tid skal skje i samsvar med driftsplan godkjent av DMF.

Driftsplanen skal være et styringsverktøy for Tiltakshaver i gjennomføringen av uttaket, og et referansedokument ved DMFs tilsyn.

Tiltakshaver har i forbindelse med søknaden fremlagt forslag til driftsplan for uttaket.

Forslaget til driftsplan omfatter hele driftsperioden og avslutningen av steinbruddet. Beskrivelsen og kart- og snitt-tegninger presenterer den planlagte brytningen av forekomsten innenfor det omsøkte arealet på ca. 450 dekar. Det totale volum fast fjell som skal tas ut er estimert til ca. 9 000 000 m³. Årlig uttak vil variere med markedet, men planlagt uttak pr. år er 75 000 faste m³. Det legges opp til drift i 9 etapper (1a, 1b, 1c, 1d, 2a, 2b, 3, 4a, 4b). Permanente vegger i uttaksområdet istandsettes fortløpende når det er praktisk mulig. Videre presenteres plan for sikring og for avslutning. Ifølge tiltakshaver er det ikke bestemt etterbruk for uttaksområdet, men kommuneplanens arealdel har avsatt området til næring.

DMFs vurdering er at vedlagte versjon av driftsplan for Odal grus, kan godkjennes. Planen anses å tilfredsstille de krav DMF stiller til driftsplaner og etter DMFs vurdering legger planen opp til bergfaglig forsvarlig drift.

Dersom det under driften oppstår nye situasjoner eller andre endringer i forutsetningene for driften, eksempelvis geologiske og kvalitetsmessige variasjoner, bør det imidlertid på vilkår kunne gis åpning for å gjøre endringer og tilpasninger i forhold til planen. I tilfeller hvor Tiltakshaver ønsker å gjøre vesentlige avvik fra den til enhver tid gjeldende driftsplan, skal dette på forhånd godkjennes av DMF.

Underveis i driften vil DMF kunne ha behov for oppdaterte kart og snitt som dokumenterer dagens situasjon i uttaksområdet og status i forhold til godkjent driftsplan. Det inntas derfor som vilkår i konsesjonen at DMF kan kreve at Tiltakshaver foretar ny oppmåling og at ajourførte kart og profiler sendes inn når DMF finner det nødvendig.

5.5 Bergfaglig forsvarlig drift

Kravet om at driften skal skje på en bergfaglig forsvarlig måte innebærer at aktiviteten må skje i samsvar med tilfredsstillende faglige standarder for denne type virksomhet.

DMF vurderer at den foreslåtte driftsmåte er for uttaket bergfaglig forsvarlig. Ved vurderingen har DMF lagt vekt på driftsplanen for uttaket.

5.6 Søkernes kompetanse for drift av forekomsten

Ved vurderingen av om søker har tilstrekkelig kompetanse, er det den totale kompetansen som søker har tilgang til, som skal vurderes i forhold til kravet til skikkethet.

I henhold til forskrift til mineralloven § 3-1 skal alle uttak av mineralske ressurser ha en bergteknisk ansvarlig.

Tiltakshaver har i søknaden oppgitt Hilde Nordli som bergteknisk ansvarlig for uttaket. DMF har ikke tidligere registrert vedkommende som ansvarlig for uttaket i sitt register. Tiltakshaver har således ikke på plass en bergteknisk ansvarlig for uttaket.

DMF inntar som vilkår i konsesjonen at bergteknisk ansvarlig for uttaket med nødvendige kvalifikasjoner skal være på innen 2 måneder etter dato for dette konsesjonsvedtak. Innen samme tidspunkt skal Tiltakshaver sende skriftlig melding til DMF, hvor det skal oppgis navn på den bergtekniske ansvarlige og vedlagt dokumentasjon på at vedkommende oppfyller de nødvendige kvalifikasjonskrav. Dersom vedkommende ansvarlige skal leies inn av virksomheten, skal dokumentasjon for avtale mellom Tiltakshaver og den bergtekniske ansvarlige vedlegges meldingen.

Tiltakshaver er et selskap som ble etablert i 1972 hvor dagens eier overtok driften av selskapet i 1979. Ifølge tiltakshaver driver de knuseverk og leverer alt innenfor knuste fjellprodukter. De har egen lastebil for transport. Tiltakshaver skriver at de er sertifisert for levering av ballastpukk og tilslag til asfalt, samt at de er forhandler av betongvarer. Geografisk arbeidsområde for virksomheten er hovedsakelig Sør-Odal og Nord-Odal, samt Nes kommune. Driften i uttaket er sesongbetont og årlig produksjonskapasitet er ca. 400 000 tonn. Tiltakshaver har 8 ansatte. De kan vise til at ansatte har kompetanse

som maskinfører, knuseoperatør, sjåfører, reparatører samt egen laborant. Daglig leder er også maskinfører og kvalitetsansvarlig for virksomheten.

DMFs vurdering er at Tiltakshaver vil ha tilstrekkelig kompetanse for drift av forekomsten.

5.7 Miljømessige konsekvenser av utvinning

Ved vurderingen av om driftskonsesjon skal gis skal hensynet til miljøet vektlegges.

Det foreligger en godkjent reguleringsplan for uttaket. I forbindelse med planprosessen er det gjennomført en konsekvensutredning hvor miljøverdier i området er beskrevet og uttakets konsekvenser for miljø er utredet.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 7 pålegger alle myndighetsinstanser som fatter beslutninger som har virkninger for naturen å vurdere planlagte tiltak opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. I DMFs behandling av konsesjonssøknaden er reguleringsplanen, høringsuttalelser, samt egne søk i naturbase og Artskart (gjennomført i oktober 2018) lagt til grunn for vurderingene etter naturmangfoldloven.

Ifølge konsekvensutredningen var det flere registrerte rødlistede naturtypelokaliteter innenfor og i umiddelbar nærhet til uttaksområdet. Det følger imidlertid av konsekvensutredningen at det har skjedd store endringer i området etter at lokalitetene ble registrert, blant annet ved at store deler av områdene er utsatt for flatehogst. Følgelig må det antas at de registrerte verdiene kan ha gått tapt eller blitt betydelig forringet. Ifølge konsekvensutredningen viser historiske bilder at skogen må ha blitt hogd en gang mellom 2004 og 2008. I forbindelse med planprosessen ble det foretatt registreringer 28. mai 2015. Områdene registrert som gammel barskog og området med MiS-registreringer ble særlig undersøkt. Den registrerte naturtypelokaliteten samsvarer ikke med eksisterende situasjon, da store områder er hogd. Det ble ifølge konsekvensutredningen registrert en forekomst av gubbeskjegg utenfor den registrerte naturtypelokaliteten. Denne arten er nær truet og indikerer ofte gammel barskog, eller kan finnes i områder hvor gammel barskog har eksistert. MiS-registreringene gjorde funn av en del død ved, både stående og liggende i hjørnet av planområdet, for øvrig består området av triviell blåbær-granskog med forholdsvis dårlig kontinuitet og uten spesielt gamle trær. Konsekvensutredningen konkluderer med at et større område vil bli berørt av massetaket, men at det ikke vil ha konsekvenser for naturens mangfold.

I vurderingsgrunnlaget er det ikke kommet frem opplysninger som tyder på at uttaket vil komme i konflikt med naturverdier i området. DMF anser at kunnskapskravet i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. I og med at naturmangfold i liten grad berøres av uttaket og det ikke kan påvises effekter av tiltaket på truet, nær truet eller verdifull natur, legger DMF til grunn at det ikke er nødvendig å foreta ytterligere vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9-12.

Avrenning – vurdering etter forurensningsforskriften § 30-6

Det fremgår av reguleringsplanen at tiltaket kan medføre avrenning ned til resipient. På tidspunktet for konsekvensutredningen var uttaket allerede i gang. Ut ifra konsekvensutredningen hadde det eksisterende tiltaket ikke ført til kjente forurensningsproblemer og heller ikke påvirket grunnvannsstanden i området.

Konsekvensutredningen redegjør for at det alltid vil bli noe spredning av finstoff ved produksjon av puk, samt at urensset vann vil inneholde en del nitrogen. Dersom det viser seg at det er behov for det, skal tiltakshaver etablere sedimentasjonsbasseng som kan fange opp eventuelt forurenset vann. Ved uttak lavere enn dagens kotenivå, vil det kunne påvirke grunnvannsnivået. Som avbøtende tiltak er det, ifølge konsekvensutredningen, satt ned observasjonsbrønner som skal finne dagens grunnvannnivå og overvåke grunnvannet i forbindelse med videre uttak. Ifølge konsekvensutredningen er det også behov for å sette ned en brønn på toppen av det nye uttaksområdet, da grunnvannstanden i område for utvidelse er usikker. Ifølge konsekvensutredningen vil det derfor ved utvidelse av drift bli etablert en observasjonsbrønn innenfor skjermingsbeltet, slik at man kan overvåke grunnvannstanden. Konsekvensutredningen viser til at det ikke vil bli endring i tiltakets konsekvenser med tanke på vann og grunnvann ved utvidelse av uttaksområdet. Eventuell avrenning fra uttaket skal håndteres i tråd med forurensningsforskriften kap. 30, samt at det ved behov skal etableres sedimentasjonsbasseng.

DMF minner om forurensningsforskriften § 30 og meldeplikten til forurensningsmyndigheten ved oppstart av virksomheten. DMF understreker at tiltakshaver plikter å holde seg innenfor de grenseverdiene som er satt i forskriften § 30-6.

Tiltakets konsekvenser for kulturminner

Kulturminner er behandlet som eget tema i konsekvensutredningen. Ifølge konsekvensutredningen var det tidligere registrert et kulturminne innenfor plangrensa som ble frigitt og utgravd (et lite gravfelt på to gravrøyser). Konsekvensutredningen viser også til at det er gjort funn av to automatisk fredede kulturminner på toppen av Spiksetberget/Korsmoberget (gravrøyser med id 9292 og 29133). I tillegg ble det registrert fire kullfremstillingsanlegg, hvorav et av de var automatisk fredet (id 175445) nord for planområdet. På bakgrunn av Hedmark fylkeskommune sitt innspill i reguleringsplanprosessen, ble det i konsekvensutredningen konkludert med at utvidelse av Odal grus ikke ville ha konsekvenser for kulturminner og kulturmiljø.

DMF støtter seg til de vurderinger som er gjort i forbindelse med reguleringsplanarbeidet og mener hensynet til kulturminner er ivaretatt. DMF minner imidlertid om den generelle varslingsplikten i hht. kulturminneloven § 8.

Forurensning

Konsekvensutredningen har tatt for seg støy og støv som tema. Det er vist til at det er foretatt støyberegning for tiltaket, som viser at eksiterende uttak gir overtredelse i gul sone for 14 boliger. Ifølge konsekvensutredningen viser målinger tatt av eksiterende drift at tiltaket ligger innenfor grenseverdiene i forurensningsforskriften kap. 30 samt T-1442. Reguleringsbestemmelsene har stilt krav til spesifiserte støymålinger, samt at dersom målingene viser at enkelte boliger blir utsatt for støy over grenseverdiene, skal det tilbys lokal støyskjerming for de aktuelle boligene. Konsekvensutredningen konkluderer med at utvidelse av uttaksområdet ikke vil medføre mer støy enn dagens uttak. På tidspunktet for konsekvensutredningen vises det til at tiltakshaver gjennomfører flere tiltak for å dempe støy fra uttaket, blant annet gummi i nedslipp og matetrau på knuseverket, gummiduker framfor stålduker i sikteverket (der dette er mulig), innbygging av sikteverk samt at lagerhaugene legges opp som støyskjermer.

Aktiviteten innenfor planområdet medfører noe støv. Målinger gjennomført i to ulike perioder i 2014 (5. juni – 7. juli og 7. juli til 12. august) viste at verdien lå på $5\text{g}/\text{m}^2/30$ dager. Dette er ifølge konsekvensutredningen under grenseverdiene i forurensningsforskriften. Støv dempes ved vanning. Ifølge konsekvensutredningen vil en utvidelse av uttaksområdet ikke medføre mer støv enn den pr. dags dato eksisterende aktiviteten. Som avbøtende tiltak skisserer konsekvensutredningen at det skal håndteres i tråd med forurensningsforskriften kap. 30 sine bestemmelser, herunder §§ 30-4, 30-5 og 30-9. Da det er mindre enn 500 meter til nærmeste nabo skal det også gjennomføres støvnedfallsmålinger i 30-dagers intervaller. I tillegg skal veger, plasser og åpne lager vannes ved behov. Lagre av råvarer og produkter for øvrig skal plasseres slik innenfor uttaksområdet at de blir minst mulig utsatt for vind og dermed genererer minst mulig støv.

På bakgrunn av overnevnte har DMF kommet fram til at det ikke foreligger forhold knyttet til miljø og kulturminner som tilsier at driftskonsesjon ikke skal gis eller at det er nødvendig å stille vilkår om avbøtende tiltak.

5.8 Forholdet til omgivelsene og nærliggende områder under drift

Forvaltning og bruk av mineralressursene skal ivareta hensynet til omgivelsene og nærliggende områder under drift. Det er derfor viktig at driver gjennomfører nødvendige sikringstiltak for å hindre eventuelle skader på eiendom, mennesker og dyr.

I konsekvensutredningen har man vurdert landskap, både ut fra eksisterende situasjon og på bakgrunn av en eventuell utvidelse av uttaksområdet. Vurderingen i konsekvensutredningen er basert på hvilke endringer utvidelsen av massetaket må antas å medføre for landskapsbildet. Ifølge konsekvensutredningen vil en utvidelse av uttaksområdet medføre et større inngrep i landskapsbildet. Uttaket vil være synlig både med tanke på nær- og fjernvirkning. Masseuttaket vil endre landskapets karakter i negativ retning, og vurdert opp mot verdivurderingen av planområdet har konsekvensutredningen lagt til grunn at tiltaket vil ha middels negativ påvirkning på landskapsbildet. På sikt vil imidlertid utvidelsen av uttaksområdet kunne ha positiv innvirkning på landskapsbildet, særlig etter at permanente bruddvegger istandsettes ved beplantning av palltrinnene.

Når det gjelder landbruk viser konsekvensutredningen til at det foregår skogsdrift innenfor planområdet. Skogen har lav, middels og høy bonitet. Effekten av en utvidelse av uttaksområdet vil føre til at området for skogbruk blir noe mindre. Det er ifølge konsekvensutredningen ikke områder med dyrkbar mark innenfor uttaksområdet. Det ble vurdert at en utvidelse av uttaksområdet ville få små konsekvenser for landbruksinteressene i området.

For friluftsliv og nærmiljø er det i konsekvensutredningen gjort rede for at det finnes noen stier langs bruddkanten i vest og opp til Spiksetberget. Utenfor planområdet i vest ligger det en gapahuk, samt at det er en ny skiløypetrase som ligger utenfor planområdet opp til Spiksetberget. En utvidelse av uttaksområdet vil berøre friluftslivet ved det direkte arealbeslaget utvidelsen medfører. Ifølge konsekvensutredningen skal alle turstier og skiløyper i området opprettholdes, men hvor man må sørge for sikring av høye bruddkanter. Konsekvensen av en utvidelse av uttaksområdet med tanke på friluftsliv og nærmiljø ble vurdert å være ingen endring.

For temaene transport og trafikk er det tatt utgangspunkt i en gjennomsnittlig årlig uttransport på 230 000 tonn. Ifølge konsekvensutredningen utgjør dette ca. 11 500 tunge kjøretøy pr. år (som totalt vil utgjøre 23 000 turer fram og tilbake årlig). Konsekvensutredningen viser til at dette utgjør en årsdøgntrafikk på 63 biler pr dag (fordelt på 365 dager), men fordelt på ca. 200 virkedøgn vil dette bli ca. 115 bilder pr dag. Ifølge konsekvensutredningen går ca. 40 % av bilene i sørlig retning på E16, og ca. 60 % nordover på E16 gjennom Skarnes sentrum. Konsekvensutredningen viser til at E16 skal omreguleres, men at tiltakets konsekvenser for trafikk og transport for E16 vil bli den samme. Under forutsetning av at markedet ikke endrer seg, vil det bli liten eller ingen endring i trafikken til og fra uttaket.

Konsekvensutredningen har også gjort rede for barn og unges interesser. Planområdet i seg selv er ikke benyttet som oppholdsareal for barn og unge, men hvor skiløyper og stier i tilstøtende områder til uttaksområdet er i bruk av barn og unge. Konsekvensutredningen har kommet til at utvidelsen av uttaksområdet vil få liten konsekvens for barn og unges interesser, men at høye bruddkanter kan utgjøre en risiko. Uttaket skal derfor sikres med gjerde. Dette er også hjemlet i reguleringsbestemmelsene.

DMF har kommet til at dette ikke er avgjørende momenter mot at konsesjon innvilges.

5.9 Tiltakets betydning for verdiskaping og næringsutvikling

Forekomsten det søkes driftskonsesjon for inngår i råstoffgrupperingen: sand, grus, pukk og leire (byggeråstoffer). Råstoffet bearbeides til produkter som det moderne samfunnet er helt avhengig av og som anvendes til bruk i bygg, veier og anlegg.

Uttaket sysselsetter, ifølge konsekvensutredningen ca. 55 ansatte og bidrar til å opprettholde sysselsettingen i lokalsamfunnet/distriktet. En utvidelse av uttaket vil også bidra til å sikre arbeidsplasser i fremtiden. Driften kan også ha positiv effekt for opphav og eksistens til annen næringsvirksomhet eller ved at råstoffet kan være strategisk innsatsfaktor i annen virksomhet.

Ifølge konsekvensutredningen er det et stort behov for masser i området. Behovet forventes å holde seg stabilt. I tillegg vil utbygging av ny E16 gi et betydelig økt behov for masser. Massene brukes hovedsakelig til asfalt og vegbygging i både private og offentlige bygg og anlegg. Konsekvensutredningen viser til at en utvidelse av uttaksområdet vil bidra til å sikre at Sør-Odal kommune og markedet for øvrig også for fremtiden har tilgang på en viktig ressurs av god kvalitet. Det er nødvendig med god utnyttelse av ressursen for å sikre byggevirksomhet både til nybygg og vedlikehold av all infrastruktur. Konsekvensutredningen fremhever viktigheten av å sørge for at markedet i nærmiljøet har god tilgang på ressursen.

5.10 Langsiktig planlegging for etterbruk eller tilbakeføring av området

Ifølge tiltakshaver er det ikke tatt stilling til etterbruksformål, i og med at driften vil pågå i lang tid framover. Området er i kommuneplanens arealdel avsatt til næring. Reguleringsplanen har lagt føringer for avslutning ved at området skal ryddes for maskiner, utstyr, skrapmasser og lignende. Bygninger tilknyttet driften skal fjernes dersom de ikke kan brukes i tråd med etterbruksformålet av området.

Tiltakshaver skal istandsette permanente bruddvegger fortløpende der det er praktisk mulig. I tilfeller der permanent bruddvegg er lavere enn et palltrinn skal tiltakshaver

legge inn en tilplantet skråning som overgang mellom avsluttet uttak og eksisterende terreng. Skråningen vil ha maksimal helning på 1:1,5. Der bruddveggen vil være høyere enn et palltrinn eller flere, skal det legges vekstmasser på palltrinnene og i bunnen av uttaksområdet inntil bruddveggen. Overflatene skal tilsås og plantes med stedegen vegetasjon. Tilførte masser skal ha minste dybde på 30 – 50 cm.

DMF vurderer det slik at de planer som foreligger for etterbruk eller tilbakeføring er tilfredsstillende, og således ikke noe avgjørende moment mot at konsesjon gis.

5.11 Økonomisk sikkerhetsstillelse

Tiltakshaver har i samsvar med forskrift til mineralloven § 2-1 fremsatt forslag til sikkerhetsstillelse i sin søknad om driftskonsesjon. DMF fastsetter endelig krav til sikkerhetsstillelsen.

Tiltakshaver ønsker å benytte konserngaranti pålydende 700 000,- NOK for sikring og istandsetting av avsluttet uttak.

5.11.1. Pålegg om økonomisk sikkerhetsstillelse og vurdering av sikkerhetens størrelse

DMF vurderer Tiltakshavers forslag til sikkerhetens størrelse som utilstrekkelig. Etter forskrift til mineralloven § 2-1 tredje ledd skal den økonomiske sikkerheten være tilstrekkelig til å dekke tiltakshavers sikrings- og oppryddingsplikt.

Utgangspunktet for beregning av økonomisk sikkerhetsstillelse, er at summen skal kunne stå seg ved en eventuell konkurs hos tiltakshaver. Hensikten med pålegg om økonomisk sikkerhet er å sørge for at grunneier, kommunale myndigheter og samfunnet for øvrig har tilstrekkelige midler tilgjengelig til at uttaksområdet kan arronderes, beplantes og sikres i tråd med områdets etterbruksformål. DMF tar derfor høyde for at det ikke er tiltakshaver selv som skal forestå oppryddings- og sikringsarbeidet, men at det må leies inn eksterne virksomheter til å forestå konkrete vurderinger og selve sikrings- og oppryddingsarbeidene.

DMF finner etter en konkret vurdering av tiltaket at Tiltakshaver skal pålegges å stille finansiell sikkerhet med NOK 3 580 000 for oppfyllelsen av nødvendige sikrings- og oppryddingstiltak etter mineralloven §§ 49 og 50, jf. mineralloven § 51. Ved vurderingen av størrelsen på sikkerheten har DMF lagt vekt på sikring av pallene og arrondering av arealet. Kostnader knyttet til opprydding av skrot og avfall, deponering av avfall og rivning av konstruksjoner er også vektlagt, med tillegg for eksterne og uforutsette kostnader.

5.11.2. Sikkerhetsstillelsens form

Formen på sikkerhetsstillelsen skal være slik at den ved konkurs hos Tiltakshaver ikke vil inngå i konkursboet jf. forskrift til mineralloven § 2-1 tredje ledd.

Etter DMF sin vurdering vil det være hensiktsmessig at den økonomiske sikkerheten stilles ved innbetaling av et grunnbeløp og ved individuell fondsavsetning, begge deler til bankkonto som det i henhold til egen avtale om finansiell sikkerhetsstillelse skal etableres pant i til fordel for DMF, jf. panteloven §§ 4-4 til 4-6. Tiltakshaveren skal ikke ha rådighet over slik bankkonto som skal sperres til fordel for DMF.

Grunnbeløp

Etter DMFs vurdering er det nødvendig å stille krav om innbetaling av grunnbeløp for å ha tilstrekkelig sikkerhet i en oppstartsfasen før fondet har nådd maksimal avsetning.

Tiltakshaver skal derfor innen 2 måneder etter at dette konsesjonsvedtak er truffet innbetale et grunnbeløp til bankkonto med NOK 895 000,-. Beløpet er satt ut i fra en vurdering av hva som anses å være tilstrekkelig sikkerhet i denne fasen.

Individuell avsetning, avsetningsperiode og avsetningens størrelse

Deretter skal Tiltakshaveren gjøre årlige avsetninger til bankkontoen inntil totalbeløpet på NOK 3 580 000,- er nådd. Årlige innskudd beregnes etterskuddsvis ut fra forrige års uttak av masse. Det skal årlig innbetales NOK 0,80 pr tonn uttatt masse.

Ved fastsettelse av sats per tonn uttatt masse har DMF lagt til grunn at fondet skal bygges opp over en periode på 16 år, det vil si NOK ca. 168 000 pr år. I søknaden er uttak anslått til ca. 210 000 tonn/år, noe som gir en årlig avsetning på NOK 0,80 pr tonn.

Innbetaling for forrige års uttak av masse må være avsatt innen 1. februar etterfølgende år.

5.11.3. Rapportering og dokumentasjon

Innestående beløp på konto skal årlig dokumenteres ved å gi DMF tilgang til en oppdatert kontoutskrift. All avkastning på midlene godskrives kontoen.

Videre finner DMF behov for at Tiltakshaver underveis i driften vurderer om den eksisterende sikkerhetsstillelsen er tilstrekkelig til å dekke kostnadene til sikring- og oppryddingstiltak, og gir DMF tilbakemeldinger om dette. Dersom uttakets beregnede driftsperiode endres, eller det skjer andre vesentlige endringer i driftsplanen, skal DMF underrettes umiddelbart. Ellers skal tiltakshaver hvert femte år foreta en vurdering av om sikkerheten er tilstrekkelig. Når vurderingen er foretatt, skal tiltakshaver utarbeide en rapport som oversendes DMF uten unødig opphold.

DMF kan også ha behov for ytterligere rapportering og dokumentering enn det som fremkommer over, og finner av den grunn nødvendig å pålegge Tiltakshaver plikter om dette i konsesjonsvilkårene.

5.11.4. Justering av sikkerheten

Etter forskrift til mineralloven § 2-2 første ledd annet punktum kan DMF fatte vedtak om endring av avsetningens størrelse, herunder om Tiltakshavers årlige innbetaling, og tidspunkt for innbetaling. Slike endringer kan også til enhver tid skje ved endringer av mineralloven, andre relevante lover, forskrifter og vedtak.

6. Driftskonsesjonens varighet

Driftskonsesjonen kan revideres etter 10 år.

Driftskonsesjonen bortfaller hvis ikke drift er startet opp senest fem år etter at konsesjonen er gitt. Det samme gjelder hvis driften blir innstilt i mer enn ett år. Det kan søkes til DMF om forlengelse av disse fristene. Driftskonsesjonen faller også bort dersom:

- Utvinningsretten for statens mineraler slettes

- avtalen om rett til å utnytte forekomst av grunneiers mineraler opphører
- skjønn ikke er krevd innen ett år etter at ekspropriasjonstillatelse er gitt etter mineralloven § 37 andre ledd bokstav a

Driftskonsesjonen kan ikke overdras. Dette gjelder også ved overdragelse av utvinningsretten.

7. Tiltakshavers plikter

Tiltakshaver har rettigheter og plikter som følger av mineralloven med forskrifter.

Meldeplikt ved oppstart og stans av drift

Senest en uke før oppstart av driften skal tiltakshaver sende melding til DMF. Tiltakshaver skal også sende melding til DMF før driften midlertidig stanses eller legges ned, i henhold til mineralloven § 44.

Driften skal utføres med varsomhet

Driften skal utføres med varsomhet slik at skadene ikke blir større enn nødvendig. Arbeidene skal heller ikke føre til unødvendig forurensning eller skade på miljøet, i henhold til mineralloven § 48.

Forsvarlig sikring og opprydding

Området skal sikres slik at arbeidene ikke medfører fare for mennesker, husdyr eller tamrein. Sikringsplikten omfatter også gruveåpninger, tipper og utlagte masser på områder som er tilknyttet konsesjonsområdet i henhold til mineralloven § 49. Området skal være forsvarlig ryddet mens arbeidene pågår, i henhold til mineralloven § 50. Området skal være forsvarlig ryddet og varig sikret etter at arbeidene er avsluttet, i henhold til mineralloven §§ 49 og 50. DMF kan fastsette en frist for når oppryddingen skal være avsluttet.

Ansvar for bergteknisk ansvarlig

Bergteknisk ansvarlig har et særskilt ansvar for å påse

- at driften skjer på en teknisk forsvarlig måte slik at hensynet til arbeidstakere, nærliggende bebyggelse og omgivelsene ellers ivaretas
- at avbyggingen av forekomsten skjer på en bærekraftig måte
- at driften til enhver tid skjer etter en ajourført og godkjent driftsplan

Rapportering

Tiltakshaver skal sende årlig driftsrapport til DMF via «MinSide» på dirmin.no.

Når uttak av grunneiers mineraler legges ned, kan DMF stille krav om å sende inn sluttrapport, måledata og prøvemateriale. Dette gjelder dersom uttaket har mineralisering av vesentlig geologisk interesse.

8. Rett til å klage

Partene i saken og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket i samsvar med reglene i forvaltningsloven kapittel VI.

Fristen for å klage er 3 uker etter at dere mottok dette brevet. Klagen skal sendes til DMF for ny vurdering. Dersom DMF ikke finner grunn til å gjøre om vedtaket, sendes

klagen til Nærings- og fiskeridepartementet, som treffer endelig vedtak i saken. Klagen må beskrive og begrunne hva det klages over, og inneholde forslag til endringer.

Partene i saken har rett til å gjøre seg kjent med saksdokumentene, etter forvaltningsloven §§ 18 og 19.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no.

Vennlig hilsen

Maria Lauritzen
seksjonsleder

Stine Borge Nordskog
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Stine Borge Nordskog

Vedlegg:

Avtale om finansiell sikkerhetsstillelse_Odalgrus.docx
Pantsettelseserklæring for enkle pengekrav_Odalgrus.docx
Godkjent driftsplan_Odalgrus.pdf
Konsesjonsområde_OdalGrus.pdf

Mottakere:

Odal Grus AS

Kampenvegen 8

2100 SKARNES

Kopi til:

Adresseliste